

چرا روز دهم محرم عاشورا نام گرفت؟

هفتاد و دو تن یاران شهید امام حسین (ع)، بزرگترین حماسه بشری را آفریده و یاد خویش را در دل تاریخ و وجدان بشرهای فضیلت خواه ابدی کردند. به تعبیر یکی از نویسندگان معاصر، عاشورا مائده بزرگ روح انسان در تداوم اعصار است.

هفتاد و دو تن یاران شهید امام حسین (ع)، بزرگترین حماسه بشری را آفریده و یاد خویش را در دل تاریخ و وجدان بشرهای فضیلت خواه ابدی کردند. به تعبیر یکی از نویسندگان معاصر، عاشورا مائده بزرگ روح انسان در تداوم اعصار است.

-

روز دهم محرم، روز شهادت سالار شهیدان و اصحاب او در کربلا است، عاشورا در تاریخ جاهلیت عرب، از روزهای عید رسمی و ملی بوده و در آن روزگار در چنین روزی روزه می گرفتند، روز جشن ملی و مفاخره و شادمانی بوده است و در چنین روزی لباس های فاخر می پوشیدند. در اسلام با تشریع روزه رمضان، آن روزه نسخ شد. گفته اند: علت نامگذاری روز دهم محرم به عاشورا آنست که ده نفر از پیامبران با ده کرامت در این روز، مورد تکریم الهی قرار گرفته اند. در فرهنگ شیعی به خاطر واقعه شهادت امام حسین (ع) در این روز عظیم ترین روز سوگواری و ماتم به حساب می آید که بزرگترین فاجعه و ستم درباره خاندان پیامبر (ص) انجام شده است و دشمنان اسلام و اهل بیت این روز را خجسته دانسته به شادی می پرداختند، اما پیروان خاندان رسالت، به سوگ و عزای می نشینند و بر کشتگان این روز می گریند. امام صادق (ع) فرمود: عاشورا روزی است که حسین (ع) میان یارانش کشته بر زمین افتاد، یاران او نیز پیرامون او به خاک افتاده و عربان بودند. امام رضا (ع) فرمود: هر کس را که عاشورا روز مصیبت و اندوه و گریه باشد، خداوند قیامت را روز شادی او قرار می دهد. در زیارت عاشورا درباره این روز غم انگیز که امویان و فرزند هند جگرخوار آن را مبارک می دانسته اند، آمده است: اللهم هذا يوم تبرکت به بنو امیه و ابن ائله الکباب... امامان شیعه یاد این روز را زنده می داشتند، مجلس برپا می کردند بر حسین بن علی (ع) گریه می کردند، آن حضرت را زیارت می کردند و به زیارت تشویق و امر می کردند و روز اندوهشان بود. از جمله آداب این روز، ترک لذت ها، دنبال کار نرفتن، پرداختن به سوگواری و گریه، تا ظهر چیزی نخوردن و نیشامیدن، چیزی برای خانه ذخیره نکردن، حالت صاحبان عزای و ماتم داشتن و ... است. در دوران سلطه امویان و عباسیان، شرایط اجتماعی اجازه برگزاری مراسم رسمی و گسترده در سوگ اباعبدالله الحسین (ع) را نمی داد، اما هر جا که شیعیان، قدرت و فرصتی یافته اند، سوگواری پر شور و دامنه داری در ایام عاشورا به راه انداخته اند. در تاریخ است که معزالدوله دیلمی اهل بغداد را به برگزاری مراسم سوگ و نوحه برای سیدالشهدا (ع) وادار کرد و گفت، سیاهپوش بیرون آیند و کارها را تعطیل کنند و هیچ طبخای غذایی نپزد و زنان سیاهپوش بیرون آیند و به عزاداری و نوحه بپردازند. این کار را چندین سال ادامه داد و اهل سنت نتوانستند جلوی آن را بگیرند زیرا حکومت، شیعی بود. از قرن ها پیش، عاشورا به عنوان تجلی روز درگیری حق و باطل و روز فداکاری و جانبازی در راه دین و عقیده شناخته شده است. حسین بن علی (ع) در این روز، با یارانی اندک ولی با ایمان و صلابت و عزتی بزرگ و شکوهمند، با سپاه سنگدل و بی دین حکومت ستم یزیدی به مقابله برخاست و کربلا را به صحنه همیشه زنده عشق خدایی و آزادی و حریت مبدل کرد. عاشورا گرچه یک روز بود اما دامنه تأثیر آن تا ابدیت کشیده شد و چنان در عمق وجدانها و دلها اثر گذاشته است که همه ساله دهه محرم به ویژه عاشورا اوج عشق و اخلاص نسبت به معلم حریت و اسوه جهاد و شهادت، حسین به علی (ع) می شود و همه حتی غیر شیعه در مقابل عظمت روح آن آزاد مردان تعظیم می کنند. عاشورا نشان دهنده معنای «حسین منی و انا من حسین» بود که دین اسلام خدا با خون سیدالشهدا آبیاری و احیا شد. امام حسین (ع) که به دعوت اهل کوفه از مکه عازم این شهر بود تا به شیعیان انقلابی بپیوندد و رهبری آنان را بر عهده بگیرد، پیش از رسیدن به کوفه در کربلا به محاصره نیروهای ابن زیاد در آمد و چون حاضر نشد ذلت تسلیم و بیعت با حکومت غاصب و ظالم یزیدی را بپذیرد سپاه کوفه با او جنگیدند، حسین و یارانش روز عاشورا لب تشنه با رشادتی شگفت تا آخرین نفر جنگیدند و به شهادت رسیدند و بازماندگان این قافله نور، به اسارت نیروهای ظلمت در آمده به کوفه برده شدند. هفتاد و دو تن یاران شهید او، بزرگترین حماسه بشری را آفریدند و یاد خویش را در دل تاریخ و وجدان بشرهای فضیلت خواه ابدی ساختند. به تعبیر یکی از نویسندگان معاصر، عاشورا مائده بزرگ روح انسان است در تداوم اعصار تجسم اعلاي وجدان بزرگ است در دادگاه روزگار، صلابت شجاعت انسان است در تجلیگاه ایمان طواف خون است احرام فریاد تجلی کعبه است در میقات خون، نقش بیدارگردها و رهگذرهاست در کاروان دراز آهنگ زندگی ها و عبورها، عاشورا، باز خوان تورات و انجیل و زبور است. *منابع: سفینه الابحار حياه الامام الحسین سائل الشيعه صحیفه نور درسی که حسین به انسانها آموخت، شهید هاشمی نژاد تلخیصی از قیام جاودانه محمدرضا حکیمی